

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO
PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 1) IR VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR.
150 „DĖL KAI KURIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ
PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS“ PAKEITIMO PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 2)**

(toliau kartu – Projektai)

(TAP-20-2006(2), TAP-20-2007(2); TAIS Nr.: 20-13633(3), 20-17551)

2020-12-18 Nr. NV-3396

Vilnius

Projektų rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projektų tikslas: patvirtinti valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarką bei optimizuoti teisės aktų skaičių.

Dabartinė situacija. Mokslo ir studijų įstatymo 81 str. nustatyta, kad studentai gali gauti valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas studijų kainai sumokėti, gyvenimo išlaidoms bei dalinėms studijoms pagal tarptautines arba tarpžinybines sutartis.

Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl Valstybės paskolų ir valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ yra reglamentuotos valstybės paskolos ir valstybės remiamos paskolos studentams. Valstybės paskolos (iš valstybės lėšų) buvo teikiamos studentams, kurie į aukštąsias mokyklas buvo priimti iki 2009 m. gegužės 12 d. ir mokėjo aukštajai mokyklai studijų įmokas. Šiuo metu teikiamos tik valstybės remiamos paskolos (iš kredito įstaigų lėšų su valstybės garantija) (toliau – paskolos), todėl poreikio reglamentuoti valstybės paskolų teikimo neliko.

Valstybinio studijų fondo (toliau – Fondas) duomenimis, nuo 2009 m., kada buvo pradėtos teikti valstybės remiamos paskolos, iki 2020 m. buvo pasirašytos 24 049 paskolos gyvenimo išlaidoms (viso už 34 476 855 Eur), 55 879 paskolos studijų kainai sumokėti (viso už 87 492 177 Eur) ir 308 paskolos dalinėms studijoms pagal tarptautines ar tarpžinybines sutartis (viso už 610 295 Eur).

Projektų esmė. Projektu Nr.1 siūloma patvirtinti Aprašą, kuriame nebereglamentuojamas valstybės paskolų teikimas, nustatant, kad:

- ✓ Paskolas administruoja Fondas, jos teikiamos iš kredito įstaigų lėšų su valstybės garantija.
- ✓ Teikiamos paskolos:
 - studijų kainai sumokėti (paskolos dydis per studijų metus – ne daugiau kaip studento už einamuosius metus mokama studijų kaina);
 - gyvenimo išlaidoms (iki 2021 m. gruodžio 31 d. - ne daugiau kaip 50 bazinių socialinių išmokų (toliau – BSI; 2021 m. BSI lygi 40 EUR) per studijų metus, nuo 2022 m. sausio 1 d. – ne daugiau kaip 80 BSI);
 - dalinėms studijoms pagal tarptautines (tarpžinybines) sutartis (ne daugiau kaip 60 BSI per studijų metus).
- ✓ Maksimali vienam gavėjui skirta bendra paskolų suma neįskaitant palūkanų: iki 2021 m. gruodžio 31 d. - ne daugiau kaip 385 BSI, nuo 2022 m. sausio 1 d. - ne daugiau kaip 505 BSI. Atskirais atvejais studentai gali prašyti, kad ši suma būtų padidinta, nustatoma lengvesnė maksimalios paskolų sumos padidavimo procedūra.

Apraše taip pat detalizuojamas lėšų paskoloms paskirstymas, reikalavimai paskolų teikėjams, jų atranka ir sutarčių su jais sudarymo sąlygos, paskolų gavėjai, paskolų teikimo, sutarčių pasirašymo ir paskolų išmokėjimo procedūros, paskolų grąžinimo ypatumai, paskolų palūkanų apmokėjimo valstybės lėšomis sąlygos ir paskolų garantavimas.

Nutarimo projektu taip pat siūloma nustatyti, kad Fondo administruojamų valstybės paskolų ir valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo procedūros, pradėtos

iki šio nutarimo įsigaliojimo, baigiamos pagal šių paskolų suteikimo metu galiojusias teisės aktų nuostatas.

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų 2021 m. sausio 1 d. Aprašo nuostatos, susijusios su informacijos, saugomos Studentų registre, tikrinimu ir gavimu įsigaliotų nuo 2021 m. rugsėjo 1 d., kadangi tik tada pradės veikti automatinis duomenų keitimasis tarp Studentų registro ir Fondo.

Projektu Nr. 2 siūloma pripažinti netekusiu galios Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimą Nr. 480 „Dėl Valstybės paskolų ir valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų 2021 m. sausio 1 d.

Projektų įgyvendinimui papildomų valstybės lėšų nereikės.

Numatoma nauda: bus užtikrintas tinkamas paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo reglamentavimas bei optimizuotas teisės aktų skaičius.

Atitikties Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Derinimas: Projektai derinti su Finansų (toliau – FM), Teisingumo ministerijomis, Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau – LURK), Lietuvos studentų sąjunga (toliau- LSS), Vilniaus universiteto Studentų atstovybe (toliau – VU SA) (dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma), Valstybine duomenų apsaugos inspekcija (į pastabas atsižvelgta), Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (be pastabų). Projektas Nr. 1 darbo tvarka derintas su Fondu. Projektas Nr. 1 patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, dėl Socialinės politikos grupės pažymoje NV-3307 pateiktų pasiūlymų parengta derinimo pažyma.

Dalykinio vertinimo išvada. Prašytume dar sykį apsvarstyti siūlymą įvertinti FM, LURK ir VU SA išreikštą susirūpinimą dėl valstybės remiamų paskolų sistemos tvarumo ir artimiausiu metu numatyti galimą (-as) alternatyvą (-as). Derinimo pažymoje pateiktas argumentas, kad siūloma alternatyva paskolų teikimą perduoti Fondui yra pernelyg brangi, nėra pakankamas. Nors nurodyta, kad paskolų administravimą perėmus Fondui, iš valstybės biudžeto 20 metų periodui reikėtų papildomai apie 300 mln. eurų, tačiau nėra pateikti skaičiavimai, kokie būtų kitokių galimų alternatyvų kaštai. Argumentas, kad šiuo metu sistemos tvarumo rizika yra minimali, neatitinka tikrovės, nes kredito įstaigų suinteresuotumas teikti valstybės remiamas paskolas yra abejotinas.

Siūlytume svarstyti *tarpinstituciniame pasitarime* ir, įvertinus pateiktą pasiūlymą, - *Vyriausybės posėdžio B dalyje*.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė